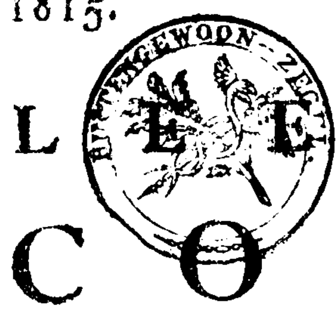
1815. No. 154

LEEUWARDER COURANT.

WOENSDAG den 27 DECEMBER.

De Gouverneur van de Provincie Vriesland, maakt, bij deze, aan de belanghebbenden bekend, dat bij den zelven op den 11den dezer maand zijn gearresteerd en executoir verklaard, de bij den heer directeur der directe belastingen opgemaakte tweede suppletoire kohieren voor de belastingen bekend onder de benamingen van Dienstboden- en Paarden-geld, over de dienst van 1815, — dat insgelijks op heden zijn gearresteerd en executoir verklaard, de tweede suppletoire kohieren voor het patentregt, over deze lopende dienst, welke onderscheidene kohieren aan de ontvangers ter invordering zullen worden behandigd, terwijl eindelijk de Gouverneur den geenen welke zulks zoude mogen aangaan, bij dezen, verwittigd, dat de reclames welke uit de in gemelde suppletoire kohieren gedaane aanslagen mogten voortvloeijen, binnen den tijd van drie maanden, na het arresteeren van deze suppletoire kohieren, bij de heeren controleurs der directe belastingen, tot wiens controle die behooren, in de vereischte order, zullen moeten zijn ingediend, dus die wegens het Dienstboden- en Paarden-geld voor of den 11den maart 1816, en die wegens het patentregt voor of op den 21sten daaraanvolgende, wijl na het verloop van dat termijn, geene reclames over aanslagen in de meergenoemde suppletoire kohieren, kunnen worden aangenomen.

Leeuwarden, den 21sten december 1815.

De Gouverneur van de provincie Vriesland,
I. ÆBINGA VAN HUMALDA.

NOTIFICATIE.

Burgemeesteren der Stad Leeuwarden, brengen overeenkomstig art. 18 van het besluit van Z. E. de Minister van Financien in dato 15 november ll., ten gevolge der wet van den 11den bevorens, ter kennisse van den belanghebbenden: dat op morgen vrijdag den 22sten dezer, van 9 tot 12 uren en vervolgens (uitgezonderd de Zon- en Feestdagen) op het Raadhuis een aanvang zal worden gemaakt, met de uitgifte der Recipissen voor de Oorlogs-belasting over 1815, op vertoon der kennisgevingen van wege den ontvanger der directe belastingen den heer *E. Roorda*, in de respective wijken dezer Stad en deszelfs Jurisdictie, rond bezorgd worden.

En op dat niemand hiervan eenige onkunde zal kunnen voorwenden, zal deze worden gepubliceerd en geaffigeerd, ter plaatze alwaar zulks te geschieden gebruikelijk is.

Leeuwarden, den 21sten december 1815.

Burgemeesteren der Stad Leeuwarden,
De President Burgemeester,
BERNH. BUMA.

OPENBAAR HOOGER ONDERWYS.

Den voorstanderen van letteren wordt berigt, dat de plegtige inhuldiging van het Athenæum te Franeker, zal plaats hebben op DONDERDAG den 28sten DECEMBER eerstkomende, ten tien uren des morgens, in de voormalige Academie-kerk, bij welke gelegenheid hetzelve bepaaldelijk zal worden geconstitueerd; voorts zullen de lessen in de Godgeleerdheid, Regten en Oostersche Taalen, in den beginne van den jare 1816 worden geopend.

Franeker, den 14den december 1815.

Uit naam van Curatoren,
A. G. CAMPER, *President.*

PETERSBURG, *den 22 November.*

Gisteren op het feest van den Aarts-Engel *Michael* en het naamfeest van Z. K. H. den Grootvorst *Michael*, was er groot cour in het winter-paleis. Na de mis, lagen de voornaamste rijksgrooten, de hofdignitarissen, benevens de leden van het korps-diplomatiek, hunne gelukwenschingen bij Hare Majesteit de Keizerinne moeder af. Des avonds was er bal in de appartementen van Hoogstgezegde Hare Majesteit. De gantsche stad was bij die gelegenheid geillumineerd.

Het weder is bij aanhoudenheid zeer zagt en de scheepvaart volkomen vrij. Te Kronstadt komen dagelijks koopvaardijschepen aan, terwijl anderen naar Zee vertrekken, iets hetwelk in dit jaargetijde zeer zeldzaam is.

Dagelijks worden Hunne Keizerlijke Hoogheden, de Grootvorsten *Nicolaas* en *Michael*, alhier te gemoet gezien.

De Dwina heeft zich bij Archangel, in den nacht van den 23 op den 24sten october O. S., bij eene koude van 10 graden van *Reaumur*, vastgezet; de Wolga zette zich den 28sten october O. S., bij de stad Kobinsk. Te Kopsk had men den 19den october reeds eene koude van 10 à 15 graden; de meeste vloeden waren met ijs bedekt en er was veel sneeuw gevallen.

Het volgende voorbeeld van ouderliefde, verdient gemeld te worden: Zekere kapitein *B**** was, wegens eene misdaad, in 1802 van rang en adel beroofd, en naar Siberien gezonden. Intusschen groeiden zijne vier zoonen op, en traden alle in den krijgsdienst, met het voornemen, om de vrijheid van hunnen vader te verdienen. Alle vier vochten zij braaf, en een van hun bleef op het veld van eer. Toen schreef de Keizer op den 25sten september uit Parys aan den Senaat: „ De „ kapitein *B****, moet aan zijne zoonen worden te- „ rug gegeven."

PRESBURG, *den 1 December.*

Door de hof-krijgsraad is aan het gouvernement van het grootvorstendom Zevenbergen enz., bevel gezonden, om twaalf grens-regementen dadelijk naar derzelver terugkomst afte danken, waar uit men schijnt te kunnen opmaken, dat alle de geruchten van eenen ophanden zijnden oorlog met de Turken, ongegrond zijn. De toerustingen welke de Ottomannische Porte maakt, schijnen alleen maatregelen van voorzorg, veroorzaakt door de zich verspreidende geruchten wegens de toebereidselen die door de Russische armée in de Ukraine gemaakt wierden.

Het subiet vertrek van de Prinses van Walles van haar buitengoed aan het Meer van Come naar Sicilien, word alhier aan onderscheidene oorzaken toegeschreven. Het allerwaarschijnlijkste is, dat die Vorstin zich op de tijding van de arrestering van doctor *Griffith*, het werktuig van hare correspondentie met madame *Murat*, derwaarts begeven heeft. De Engelschman *Griffith*, woonde sedert eenen geruimen tijd te Napels, heeft zich vervolgens met mad. *Murat* naar Oostenrijk begeven, en te Weenen een huis gekocht, hetwelk hij prachtig deed meubileren. Men heeft bij hem verscheidene brieven gevonden, die aan mad. *Murat* geadresseerd waren, en onder dezelven een aantal die door de Prinses van Wallis, tijdens den nieuwen inval van *Murat* op het Napelsche grondgebied, waren geschreven. Gezegde Vorstin had twee maanden geleden het paleis van Prins *Borromée*, te Milaan, gehuurd, om hetzelve gedurende het verblijf van den Keizer van Oostenrijk aldaar, te bewonen. Zij is in den nacht van den 11 op den 12den, op het onverwagtst, tescheep naar Genua vertrokken. — Omtrent de onlangs plaats gehad hebbende arresteringen, heerscht na de vervoering van eenige personen naar de grenzen, een diep stilzwijgen; bijzondere omstandigheden en eenen hoogen eerbied jegens personen van rang, schijnen een verder onderzoek ter zijde gesteld te hebben. Wel onderrigte lieden willen beweren, dat men alle verdere vervolging tegen de familie van *Murat* gestaakt hebben. Mad. *Murat* bevind zich nog bij voortduring met hare familie te Haimburg.

Uit Zeng, in Dalmatien, heeft men door estafetten de treurige tijdingen ontvangen, dat men op den 12den november, aldaar sporen van de pest ontdekt heeft. Alle de militairen, zoo uit Trieste als Fiume, zijn naar de grenzen van Dalmatien gezonden, om aldaar een kordon te formeren

MADRID, *den 4 December.*

Er loopen hier geruchten, die zich alle oogenblikken meerder schijnen te bevestigen. Men verzekert, dat onze Doorluchtige Koning met eene Prinses uit het Noorden in het huwelijk treden zal. Eerst had men gesproken van een nieuwe verbindtenis met het huis van Bragance, doch de verwijdering van dat huis, hetwelk geheel van Europa schijnt afgezien te hebben, en wiens belangen eene nieuwe rigting kunnen nemen, zal zonder twijfel Zijne Majesteit het denkbeeld ingeboezemd hebben, om op het Vasteland met zijne staatkundige meerder overeenkomende betrekkingen te zoeken. Wat er ook van zijn moge, verwacht men hier met ongeduld de uitslag dier zaak. Zijne Majesteit is een-en-dertig jaren oud, en door de Voorzienigheid terug geroepen op een troon, die hem zoo lang betwist en zelfs ontroofd was, verhaasten onze wenschen het oogenblik, waarin de hoop van eene groote nakomelingschap op een gewenscht huwelijk gegrond zijn zal. De aankomst eener vreemde Vorstin aan dit hof, moet als eene heilzame gebeurtenis beschouwd worden. Alle Spanjaarden beloven zich hier van de beste gevolgen.

Ook zegt men, dat de zoon van Zijne Excellentie den Prins *de Laval Montmorency*, ambassadeur van Zijne Allerchristelijkste Majesteit eene edele en rijke juffer van dit land zoude huwen. Dit huwelijk zoude ook het voorteeken van eene nadere verbindtenis met Frankrijk zijn, welke zeker onder alle betrekkingen plaats zal hebben.

Het garnisoen van Madrid is veel talrijker, dan hetzelve ooit geweest is. Men berekent het op omtrent 15,000 man infanterie behalven de troepen van 's Konings Huis en de infanterie van linie. De kavalerie, waarvan er verscheiden regementen zijn, is hier bij niet begrepen.

WARSCHAU, *den 4 December.*

Z. M. de Keizer van Rusland, onzen Koning, wien hier alle harten hulde bewijzen, is gister middag in eene met zes paarden bespannen slede, van hier naar Petersburg vertrokken, waar hij op zijn laatst den 13den hoopt aantekomen. Gedurende Hoogstdeszelfs verblijf heeft hij vele conferentien met de ministers bijgewoond, en is dagelijks met de Staats-aangelegenheden des Koningrijks bezig geweest. Over het algemeen wint die Monarch door innemende vriendelijkheid, hoe langs hoe meer de harten zijner Poolsche onderdanen. Den 28sten ll. woonde Z. M. eene liefhebberij-vertooning en een bal bij de Vorstin *Czartoriska*, echtgenoote van den generaal-veldmaarschalk des Koningrijks, bij. Vele Poolsche generaals en staf-officieren hebben van den Keizer Russische Orden bekomen, welke zijne groote tevredenheid over de voorbeeldige orde en krijgstucht des Poolschen legers betuigd heeft.

Den 26sten november wierd aan Z. M. eene deputatie voorgesteld, uit Litthauwen (voormaals ook met Polen, doch sedert 20 jaren met Rusland vereenigd) welken denzelven haren hartelijksten dank kwam betuigen voor eene menigte weldaden, gedurende deszelfs regeering genoten, vooral de inwilliging in hunne beden in de jaren 1810 en 1811 gedaan; de amnestie van 1813 (na den inval der Franschen) en het manifest van 1814, hetwelk den stempel der genade, regtvaardigheid en grootmoedigheid van Z. M. draagt, en de ellende van den vorigen veldtogt ten deele heeft doen vergeten; de herstelling van den vrede, en de vereeniging van een land (Polen) onder den Scepter van Z. M., waarin ieder hunner zijnen broeder, vriend en landsman wedervindt. Voorts worden eenige verzoeken gedaan, welke de Keizer, na de aanspraak der afgevaardigden, ten vriendelijksten te hebben beantwoord,

(*Het vervolg op de kant dezer Bladzijde.*)

in overweging genomen heeft.

WIENEN, *den 5 December.*

Volgens de jongste particuliere berigten uit Servien van den 20sten november, schijnen de zaken in dat land, eene vredegezinde wending te nemen. De forteressen van Servien en Palanka, moeten reeds door de Turken bezet zijn; het korps van 12,000 man Serviers hetwelk te Ostruschaniza stond, moet ontbonden zijn. Het oude gouvernement van Belgrado is ontbonden; *Suliman* Pacha is bij Negotin onthoofd, en de Serviers zouden zich verbonden hebben, om jaarlijks aan de Porte 7000 beurzen te betalen, en in geval van oorlog met eenige vreemde Mogendheid, een korps van 15,000 man op de been te brengen.

Het getal der militairen die uit Frankrijk terug komen en zich in deze hoofdstad ophouden, is zoo groot, dat de regering gemeend heeft maatregelen van voorzorg dien aangaande te moeten gebruiken. Geen militair van welken rang hij ook zij, mag zonder bijzonder verlof langer dan vier dagen in de stad blijven.

Men ziet binnen kort groote financiele maatregelen te gemoet: tot nog toe is van de verschillende voorgeslagen ontwerpen geene aangenomen.

In onze hoftijding word thans heden het volgende, wegens het ongeluk te Venetien plaats gehad hebbende gevonden:

Tot viering van het feest van *Maria* Opoffering, begaf zich Z. M. de Keizer op den 21sten ll. te Venetien plegtstatig naar de kerk van Salute, om aldaar den openbaren godsdienst bij te wonen.

Om de gemeenschap met deze kerk, welke dezer dagen zeer sterk bezogt wordt, gemakkelijk te maken, was er eene schipbrug over het groote kanaal geslagen; men had alle mogelijke maatregelen van voorzorg gebruikt: dan de toevloed van volk was zoo talrijk, dat een der balken die verscheidene schuiten aan elkanderen hield, voor het gewigt bezweek, en verscheidene menschen, die zich na Zijne Majesteit nog op dezelve bevonden, in het kanaal stortede. Er wierd dadelijk tot derzelver redding al wat mogelijk was te werk gesteld, doch dit belette niet dat 5 personen het slagtoffer van dit droevig ongeluk wierden.

Van den 7den.

Alle de Vorstelijke telgen bewonen thans de keizerlijke Hofburg; daarentegen blijft Hare Keizerlijke Hoogheid de aartshertogin *Maria Louisa*, benevens haren zoon, met Z. K. H. den aartshertog *Reinier* te Schönbrunn, en heeft de voor haar alhier in gereedheid gebragte appartementen, alleenlijk bestemd om daarvan gebruik te maken, wanneer zij een bezoek in de hoofdstad aflegt, hetwelk genoegzaam dagelijks gescheidt. — Z. K. H. de aartshertog *Karel*, benevens zijne Gemalin, worden tegen het laatst dezer maand alhier te gemoet gezien.

Sedert eenige dagen zag men alhier een groot aantal vragtwagens met keizerlijke voorspannen, aankomen. Zij bragten de tropheën van den gelukkig geëindigden oorlog herwaards over. Dezelven bestonden uit die kunststukken, welke door de Franschen van hier weggevoerd zijn; onder dezelve bevinden zich verscheidene oudheden, schilderstukken, manuscripten, enz., zoo als ook zeer vele akten der kanselarij; ook zijn verscheidene stukken geschut, door den vijand van hier weggevoerd en buit verklaard, terug gebragt. Deze stukken zijn den 4den dezer in eenen langen trein, onder den toevloed eener menigte aanschouweren, door deze stad naar het keizerlijk arsenaal gebragt.

Behalven bovengemelde, bevinden zich onder de aangekomene schatten van kunst en wetenschatten, ook vele kisten met dieren, planten, mineralen, natuurkundige werktuigen, modellen, boeken, enz., welke door den Keizer met aanmerklijke kosten, ter liefde voor de kunsten en wetenschappen, en ter vermeerdering der publieke kabinetten en andere plaatsen van onderwijs, op eene edelmoedige wijze aangekocht zijn.

Het artilleriepark van veroverde stukken Fransch geschut, hetwelk gedurende eenige dagen voor de linie van Maria-Hulp ten toon gestaan hadt, is den 4den van daar opgebroken en onder eskorte van kavalerie

(*Het vervolg op bladzijde twee.*)

door de stad gevoerd. Hetzelve bestond uit 49 zes spannige wagens en het zich daarop bevindend geschut. 103 Stukken waren eene buit te Hunningen veroverd; onder dezelven bevonden zich 48 vier-en-twintig, 12 en 6 ponders, hauwitsers, mortieren, bomkerels en veldslangen. Ten gelijken tijde zijn tevens eenige wagens met bomben vervoerd. Het gewigt van de massa van dit metaal bedraagt meer dan 20 0 centenaren.

ZURICH, *den 5 December.*

Mevrouw *Louis Buonaparte* is, den 2den, te Morat aangekomen, met een directoriaal paspoort, om zich naar Constans te begeven. Overeenkomstig de bevelen van den landdag omtrent de leden der familie van *Buonaparte*, werd zij door het gouvernement van Morat gearresteerd en in hare herberg bewaakt. De staatsraad van Friburg, van deze gebeurtenis onderrigt zijnde, en het paspoort van die dame gezien hebbende, heeft haar toegestaan haren weg te vervolgen. Zij is werkelijk, den 3den, van Morat vertrokken, en, den 4den, in den ochtend, te Bern doorgekomen, om zich naar Constans te begeven.

De slechting der vestingwerken van Hunningen, wordt steeds voortgezet; ongelukkig heeft dezelve aanleiding tot eenige ongelukken gegeven. Den 30sten november, deed men de halve maan springen; vier mijnen werkten successivelijk, in minder dan twee minuten, en de uitbarsting was zoo hevig, dat het scheen als of al de huizen van Hunningen zouden instorten; al de glazen zijn gebroken; groote steenen zijn op eenen verren afstand geworpen; een Oostenrijksch sergant is daarbij omgekomen; eenen officier is de arm gekneusd en verscheiden personen zijn gekwetst.

ALTONA, *den 10 December.*

Terwijl in het Zuidelijk Frankrijk, tot schande der rede en van het zedelijk gevoel, Christenen andere Christenen vermoorden, vertoont onze stad, in welke nu reeds meer dan honderd jaren lang eene menigte lieden van onderscheidene godsdiensten hunne digt bij elkander liggende bedehuizen vreedzaam bezoeken, een voorbeeld van godsdienstigheid in den edelsten zin. De ouderlingen der Fransche hervormde gemeente hebben namelijk, gedurende de ziekte van hunnen waardigen predikant, een luthersch geestelijke uitgenoodigd, om hun het woord des Heeren te prediken, en verklaard, dat zij zich gedurende zijne voordragt van het luthersch gezangboek zouden bedienen. Maar, zullen de ijveraars vragen, hoe staat het met de zedelijkheid in eene stad, waar de verdraagzaamheid zoo groot is? Tot antwoord dient, dat onder de 25,000 menschen, die hier op de meest verschillende wijze God aanbidden, niet één wegens eene lijfstraffelijke misdaad in hechtenis zit, dat de gevangenhuizen bijna ledig zijn, en zedert meer dan twintig jaren geen mensch op ons tot den dood veroordeeld is. (Men vergelijke hiermede Frankrijk, Rome en Spanje.) Altona, Rusland en Noord-Amerika, zijn groote voorbeelden van den zegen der verdraagzaamheid. Het zou de zaak zijn der roomsche geestelijkheid, die in Portugal, Spanje en Duitschland hare tijdelijke goederen door protestantsch bloed behouden heeft, die geenen uit hun midden te verdrijven, die de tijgers, welke protestanten vermoorden, kunnen voorspreken, en het is te hopen, dat de Paus zelf, gedachtig dat hij door de pogingen der Russen, Engelschen en protestantsche Duitschers gered is, zijne dankbaarheid daar door zal toonen, dat hij de vervolgers en hunne voorsprekers in den ban doet.

BERLYN, *den 12 December.*

Z. K. H. de Prins van Oranje, is van hier naar Petersburg vertrokken.

Naar men wil, heeft Z. M. de Koning gelast, om ditmaal de trein-bagaadje en andere paarden, die door het ophouden van den veldstaat overcompleet geworden zijn, niet, zoo als eertijds, in het openbaar te verkoopen, maar aan de landlieden, naar mate zij, volgens uitwijzing der land-raden, veel of weinig door voorspan, enz. geleden hebben, als geschenk te vereeren.

DANTZIG, *den 8 December.*

Onze reeds sedert 1807 met rampen van allerleijen aard bezochte stad, heeft eergisteren een ongeluk getroffen, hetwelk ons die reeds sedert langen tijd gewoon waren aan verscheidene ongelukken onderhevig te zijn, in de grootste ontsteltenis en droefheid gestort heeft. Omstreeks negen uren des morgens, is een op de wal, nabij de Jacobspoort, tegen over de vrij breede straat van Schusseldamm zich bevindend kruidmagazijn, in hetwelk zich kort te voren 14 artilleristen begeven hadden, met een allerverschrikkelijkst geweld en een geweldige schok, evenarende aan die eener aardbeving, in de lucht gesprongen. Zoo in den omtrek van, als in het magazijn, bevonden zich eene menigte kogels, granaten en kartessen, welke door het geweld van het kruid, in alle rigtingen, tot zelf in de afgelegendste deelen der stad geworpen wierden en aldaar schaden en ongelukken veroorzaakten. De persing van de lucht was zoo sterk, dat overal de vensters en deuren open sprongen. Dit verschrikkelijk ongeluk heeft verscheidene lieden het leven en de gezondheid gekost. Het getal der omgekomene en zwaar gekwetsten, hetwelk tot op dit oogenblik nog niet te bepalen is, word op omstreeks 300 begroot. De huizen, welke zich in de nabijheid van deze genoegzaam geheel met kruid gevulden toren bevonden, zijn allen vergruisd, en de verder afgelegene, of ter nedergeworpen, of zwaar beschadigd; het gehele gedeelte der stad, in hetwelk het ongeluk is voorgevallen, is van daken en vensters beroofd. De straat Schusseldamm, was dusdanig met lijken en van een gereten ledematen bedekt, dat zij niet anders dan een formeel slagveld opleverde.

Toevallig was het aldaar markt; alle de kramen, de houtwagens, de menschen, de paarden, met een woord, alles wat zich aldaar bevond, is omgekomen. — De St. Bartholomeus en Jacobus kerken hebben zeer veel geleden, zoo dat de eene afgebroken zal moeten worden.

De zeer sterke vorst van 15 tot 18 graden heeft dit plaatsgehad hebbend ongeluk nog vermeerderd; intusschen heeft men, den Hemel zij dank, gisteren alle de gekwetsten onder huisdak gebragt; zij worden allen met de meeste menschlievendheid opgepast. — Naar alle waarschijnlijkheid is eene al te groote achteloosheid oorzaak van dit droevig ongeluk geweest.

MUNSTER, *den 8 December.*

De kleine stad Metelen in Munsterland, heeft eenen schrikkelijken en noodlottigen dag moeten doorstaan. Een, bij een' hevigen storm, snel en onwederstaanbaar toenemende brand, legde in weinige uren 62 der voornaamste huizen dier plaats, vele omliggende woningen niet mede gerekend, in de assche, en beroofde meer dan 80 huisgezinnen, die angstelijk en troosteloos rondzwerven, van huisvesting, goederen, en van alles, wat zij door jaren arbeids verworven hadden. Het gebrek is weinig, het verlies groot, bedragende hetzelve naar een matigen overslag 66000 Rijksd. Van wege het gouvernement is voor de door dezen brand ongelukkig gewordenen, die in dit ruwe jaargetijde aan de behoefte ten prooi zijn, en met angstvolle blikken de toekomst te gemoet zien, eene algemeene collecte in de kerken toegestaan, en de landraad van den kreits heeft in de publieke papieren eene oproeping tot weldadigheid doen plaatsen, waar door men hoopt den nood te zullen zien verminderen.

BREMEN, *den 10 December.*

Ten gevolge der met de Hollandsche regering nopens den doormarsch van het Deensche kontingent door de Nederlanden gemaakte overeenkomst, zal dit kontingent niet, gelijk eerst bestemd was, over Almelo, Deventer en Nijmegen, maar over Hardenberg, Zwol en Utrecht op Antwerpen marscheren, vermits thans langs eerstgemelden weg een aanzienlijk korps Pruissische troepen uit Frankrijk komt. Het Deensche kontingent zal daarom eerst den 28sten te Antwerpen komen, en niet voor het begin der maand januarij over de grenzen van Frankrijk gaan. Het korps bevindt zich tot hiertoe in den besten welstand, waartoe het vriezend weder vooral bijdraagt.

AKEN, *den 12 November.*

Het feest der teruggave van de uit Aken naar Parys ontvoerde kunstwerken en merkwaardigheden, is den 7den dezer alhier plegtig gevierd geworden.

Onze courant zegt, dat, naar men verzekert, de hertog van Angoulême uit het Zuiden een rekwest met zich brengt, geteekend door 15000 Marseillanen, welke verklaren, dat *Massena* hen terug gehouden heeft, om in der tijd tegen *Buonaparte* op te rukken, en verzoeken, dat hij deswege te regt gesteld mag worden. (Daar *Massena* niet behoort onder de lijst der van de amnestie uitgeslotenen, zal op dit rekwest, zoo het al bestaat, weinig acht gestagen kunnen worden. Ongelukkig is het maar, dat de omstandigheden gedwongen hebben, zulk een merkelijk onderscheid te maken in de behandeling van misschien even schuldige personen.)

NIMES, *den 7 December.*

Een militair, *Modeste Roquette* genaamd, wonende te Cantières (een dorp twee mijlen van hier gelegen), welke den oorlog in Spanje heeft bijgewoond, alwaar hij eene zeer slechte faam verkregen heeft, werd smoorlijk verliefd op zekere *Marie Altier*, achttien jaren oud, schoon en bemind van een ieder, welke haar kende, doch die zijne liefde niet wilde beantwoorden.

Modeste, door jaloerschheid en hartstogt vervoerd, ontmoet haar in een veld, wil haar geweld aan doen, zonder twijfel met voornemen om haar daardoor tot eene echtverbindtenis te noodzaken; doch zijn misdadig oogmerk niet kunnende bereiken, had hij de noodheid haar op de wreedste wijze op te offeren.

Dit ongelukkig slagtoffer stierf te midden der verschrikkelijkste pijnigingen. Een hond, welke niet ver van daar bij eene kudde de wacht hield, blafte en scheen de plaats van het voorval te willen naderen; doch werd door den herder terug gehouden, die, uit hoofde der plaatselijke ligging, niets kon ontwaar worden, en aldus zijnen hond trachtte bij zich te houden. Het beest verdubbelt zijn geblaf, loopt op nieuw naar de plaats, waar de moord geschied is, en noopt aldus zijn meester om hem te volgen.

Na een eind wegs te hebben afgelegd, zag deze eensklaps *Modeste Roquette*, welke hem toeriep, op straffe des doods, niet te naderen, en zich vooral wel te wachten van te zeggen, dat hij hem op die plaats gezien had, terwijl zijn leven daarvan afhing. De herder, geheel verschrikt zijnde, verwijdert zich.

Intusschen ging de moeder, ongerust over het uitblijven van hare dochter, het geheele dorp door, naar haar vragen: men zocht haar, en weldra vond men haar dood, gewenteld in haar bloed; hebbende op onderscheiden plaatsen van het ligchaam kwetsuren, en eene zware wond aan den hals, welke met een mes to gebragt was. *Modeste* werd dadelijk verdacht gehouden. Hij werd gearresteerd en in de gevangenis alhier overgebragt, en zijne zaak werd geïnstrueerd. De herder, alvorens zijn getuigenis af te leggen, gaf den regter te instructie te kennen, dat, indien hij de waarheid zeide, men hem zou om het leven brengen. Men stelt hem gerust en spoort hem aan, om geene vrees te hebben, en eindelijk verhaalt hij met oprechtheid al hetgeen hij gezien had.

Des anderen daags, was hij verdwenen: men deed gedurende onderscheiden dagen, nutteloose nasporingen, en eindelijk vond men hem in eene soort van put, gebonden aan een touw, aan hetwelk een groote steen vastgemaakt was. De broeder van *Modeste* werd beschuldigd deze misdaad gepleegd te hebben, en na anderhalf jaar gevangen te zijn geweest, zijn de twee broeders voor het hof van assises gebragt.

Gedurende de debatten, welke zeer lang geduurd hebben, heeft men eene menigte bewijzen en omstandigheden opgezameld, welke de jury hebben doen besluiten hen schuldig te verklaren. Zij zijn dienvolgens ter dood veroordeeld.

BORDEAUX, *den 10 December.*

Morgen moeten voor het hof van assises dezer stad verschijnen dertig individus, beschuldigd van openbare en geweldadige oproerigheid, gepleegd na het laatste herstel des Konings. Zie hier eene korte schets van het geene hun te laste gelegd wordt:

Den 20sten julij ll., op den middag, kwam een detachement van het 1ste bataillon coloniaien, zamengesteld uit Negers en Mulatten, en georganiseerd onder het bestuur van *Buonaparte*, onverwacht voor de stad la Réole (eenige uren boven Bordeaux aan de Garonne gelegen), te scheep aan. Gezegd detachement werd gekommandeerd door zekeren *Cazimir Duclos*, die in voornoemd bataillon als 1ste luitenant diende, en door *Joseph Varret*, sous-luitenant in het 44ste regement van linie, die zich met het detachement had ingescheept. Het had geen order om te la Réole zich op te houden en schijnt alleen ingeroepen te zijn door een handvol kwaadwilligen, zich gefédereerden noemende, en waarvan er reeds twee, sinds lang berucht door hunne misdaden, onlangs binnen onze muren met den dood gestraft zijn.

Die kwaadwilligen hadden niet zonder woede de witte vlag op de torens der stad kunnen zien herstellen, en zij stelden alles in het werk, om de publieke vreugd te storen en de aan den Koning verknochte burgers te onderdrukken; ook hadden zij reeds gedurende vier maanden, door hunne dreigementen weten tegen te houden het opentlijk botvieren aan de geestdrift, welke de weldenkende burgerij wegens de gelukkige om-

(*Het vervolg op de kant dezer bladzijde.*)

mekeer van zaken bezielde.

Het strafbaar verlangen dier onverlaten wierd verwezenlijkt; want de manschappen van meergenoemd detachement, na zich op de groote markt in bataille geschaard te hebben, begaven zich, verzeld van die rustverstoorders, naar de kerk van St. Michel, haalden de koninklijke vlag van den toren, scheurden en verguisden dezelve op het baldadigste, en verbrandeden haar vervolgens op dat zelfde plein, waar eenige uren te voren een detachement van het 5de regement jagers te paard het zelfde lot had doen ondergaan aan de koninklijke vlag, die op den toren der St. Pieters kerk was geplant geweest.

Vervolgens werd het huis van een eerbiedwaardig geestelijke aangetast, en deed men pogingen, om er de deuren van op te loopen. De sous-prefekt, om verder onheil af te weren, was genoodzaakt aan die rebellen eene somme gelds voor te schieten, hetgeen onder den naam ging van op rekening hunner soldij te strekken. De chefs beloofden daarop, dat zij aanstonds la Réole met hun korps verlaten zouden; maar zij bleven, en den geheelen dag was de stad ten prooi aan de levendigste angsten; van alle kanten hoorde men kreeten van woede en wraak, en des avonds wierden zelfs snaphaanschoten op enkele burgers gedaan, die zich in de straten durfden vertoonen; het leven der goede burgers scheen dus in gevaar; elk beefde van zijn huis overweldigd te zullen zien.

In den nacht eindelijk verlieten de oproerlingen de stad, om zich naar Montagoudin te begeven, waar het huis van den heer *Verdusan* aangevallen werd. Men liep de deuren op, mishandelde eenen eenigen bediende, die men er in vond, sloeg met de kolven kabinetten en bureaux in, en alles werd, op bevel van *Duclos* en *Varret*, geplunderd. Linnen en andere goederen wierden onder den hoop verdeeld, maar het geld en het goud- en zilverwerk namen die twee chefs voor zich. Onder dit bedrijf hadden de rebellen voor de naastbijgelegen huizen schildwachten uitgezet, ten einde de ingezetenen te beletten van zich ter verdediging te vereenigen.

De gemeente van Beaupuy, wierd eindelijk ook aangetast, en de maire genoodzaakt om levensmiddelen te bezorgen. Gelukkig had deze maire, het bezoek voorzien hebbende, een expresse gezonden naar Marmande, waar de nationale garde oogenblikkelijk de wapenen opvatte, en de rebellen tegen trok, die, na een klein gevecht, waarin een nationale garde het leven verloor, de wapenen neerlegden en zich zonder beding overgaven.

Onder bovengemelde 30 beschuldigden zijn er 23 van het bewuste detachement en 7 oproerige ingezetenen van la Réole, bekend onder den naam van *gefédereerden.*

PARYS, *den 15 December.*

De kamer der gedeputeerden heeft in hare zittingen van eergisteren en gisteren, verscheide wetten aangenomen; onder anderen ook de twee finantiele wetten, betrekkelijk het in stand houden der tegenwoordige belastingen, gedurende de eerste vier maanden van het jaar 1816, en het inschryven van 16 millioenen renten op het grootboek; de eerste wet is na eene geringe discussie aangenomen; over de laatste wet heeft geene discussie plaats gehad, dezelve is met algemeene toestemming aangenomen. Gisteren heeft de kamer zich in geheim committé vergaderd; men verzekert, dat een der leden, *Bonald*, het voorstel gedaan heeft, om de echtscheidingen afteschaffen, en dat de heer *Michaud* een voorstel heeft ontvouwd, om alle de geenen, welke bij de revolutie van den 20sten maart, den Koning en het koningrijk hebben verdedigd, hier voor een dankadres aan te bieden.

De generaal *Decaen*, welke den 20sten maart de militaire divisie te Bordeaux kommandeerde, is in hechtenis genomen. Gisteren is een Engelsche soldaat, welke te Epinay in garnizoen lag, opgehangen geworden, om dat hij een onder-officier doorstoken had, welken hij bij zijne vrouw had gevonden.

Men weet, dat de gewezen postmeester-generaal, graaf *Lavalette*, van het tegen hem door het hof van

(*Het vervolg op bladzijde drie.*)

assises der Seine geslagen vonnis geappelleerd had aan het geregtshof van cassatie, eene regtbank die, gelijk bekend is, zich niet bezig houdt met het onderzoek der zaak zelve, maar alleen met dat der form van het geding. Heden heeft dezelve eene zitting gehouden, om over het beroep van *Lavalette* te oordeelen. De gronden van appel of zoogenaamde middelen van cassatie, door den regtsverdediger van den beschuldigde, den heer *Darrieux*, aangevoerd, waren zes in getal: *vooreerst* beweerde hij dat het hof van assises eigenlijk onbevoegd was, vermits alle misdaden van hoog verraad, zoo wegens het belang van den Staat als wegens dat van den beschuldigden, bij de charter aan de kamer der pairs waren opgedragen; dat wel is waar de charter er bijvoegende, zoodanige misdaden *als door de wet omschreven zullen worden*, doch dat, uit nog niet geschied zijnde, er als nog geene uitzondering hoe genaamd bestond; dat, wel is waar, het regtsgebruik vordert, dat de beschuldigde *voor* het proces eene onbevoegde regtbank recusere, maar dat eigenlijk genomen, noch het stilzwijgen van den beschuldigden, noch zelfs de dwaling der regters, aan eenig geregtshof hoe genaamd eene bevoegdheid geven kan, die het niet heeft. Dit laatste werd door den procureur-generaal, den heer *Mourre*, die de advokaat van den heer *Lavalette* beantwoordde, stellig ontkend, altans ten aanzien der gewone regtbanken, wier bevoegdheid hij beweerde altoos erkend te zijn, wanneer noch de beschuldigde noch het publieke ministerie dezelve verwerpen. Omtrent de beweerde uitsluitende bevoegdheid der pairs hield de procureur-generaal staande dat juist de uitzonderende bijvoeging, door den verdediger aangehaald, deed zien, dat de wetgever nimmer bedoeld had, alle, ook zelfs de meest gewone beschuldigingen, welke onder het algemeen begrip van misdaad van Staat gebragt kunnen worden, aan die kamer op te dragen, hetgeen met de daad eene onmogelijkheid zijn zou. Ten *tweeden* voerde de advokaat aan, dat in het proces verbaal der hervatte regtszitting op den 21sten de tegenwoordigheid der gezwoornen niet op nieuw vermeld was, waardoor de beschuldigde verstoken werd van een bewijs waarop hij regt had. De heer *Mourre* verklaarde, dat de wet ten aanzien der hoven van assises slechts gewild had, dat de griffier volledig procesverbaal van de zitting zou opmaken, niet van elke hervatting derzelve. Het *derde* middel betrof de orde der aan de gezwoornen voorgestelde vragen, waaromtrent *Lavalettes* advokaat beweerde, dat naardien de beschuldigings-akte twee misdaden had opgegeven, aanmatiging van ambtsgezag en medepligtigheid in de staatsmisdaad van den 20sten maart, de vraag ook op deze wijs geschieden had behooren te zijn. De procureur-generaal antwoordde, dat beide deze beschuldigingen in een onmiddelijk verband stonden, en de laatste misdaad eigenlijk, als oorzaak der andere, de eerste in rangorde was, dat daar en boven de orde of vorm der vragen, wanneer derzelver inhoud met de wet niet strijdt, nimmer een middel van cassatie kunnen uitmaken. De *vierde* reden was, dat het interlocutoir vonnis, waar bij reeds het hof van assises het bezwaar van den beschuldigden tegen de wijze van stelling der vraag verworpen had, niet behoorlijk geminuteerd en dat het slechts door president en griffier geteekend was. De procureur-generaal toonde aan, dat de wet zoodanige tusschen-vonnissen slechts decisien noemde, bij welke de teekening van alle regters niet vereischt werd; dat daar en boven gebrek aan teekening de aanwezigheid van een vonnis nimmer nul maakte. Het *vijfde* bezwaar had ten voorwerp de tegenwoordigheid van een regter suppleant. De heer *Mourre* bewees, dat de beschuldigde in deze tegenwoordigheid bewilligd had. Het *zesde* en laatste middel hield in, dat de president der regtbank, de voornaamste bewijzen voor en tegen, die uit de debatten ontsproten, niet aan de gezwoornen had doen opmerken. De procureur toonde aan, dat de meerdere of mindere schranderheid van den president in het resumeren der zaak geene reden van cassatie zijn kon, mits slechts, blijkens het proces-verbaal, deze beknopte voorstelling overeenkomstig de wet gedaan ware. Eindelijk plaatste nog de advokaat van den beschuldigden zijnen client in het algemeen onder de bescherming van het hof van cassatie, welks tusschenkomst hij als dubbel heilzaam beschouwde in staatsmisdaden, bij welke somwijlen wel is waar de zetregel gelden kon, dat het behoud van den Staat de hoogste wet is, doch waar omtrent ook, na het verdwijnen des gevaars, wel inzonderheid die andere schoone grondregel van toepassing was, dat de strafeloosheid eens schuldigen veel geringer kwaad is dan de geringste verbreking der wetten. Ook dit laatste beantwoordde de procureur-generaal bij het doen van zijnen eisch, met te zeggen, dat hier geene zoogenaamde wetsbepaling verbroken was, dat de formaliteiten, die overgeslagen mogten zijn, dien naam niet dragen konden, en dus de vernietiging van een wettig vonnis niet konden na zich slepen. Met deze vordering vereenigde zich dan ook het hof, na eene afzonderlijke deliberatie van drie kwartier uurs, en het appel van den heer *Lagarde* werd diensvolgens verworpen. In den nacht tusschen donderdag en vrijdag is hem deze bevestiging van zijn vonnis aangezegd, en onze papieren zeggen dat hij de tijding met standvastigheid vernomen heeft.

VERVOLG VAN LONDEN, *van den* 15 *December.*

Extract van een protocol, wegens de regeling der bepalingen van de territoiren en vestingen, door Frankrijk, bij de artikels 1, 2 *en* 3 *van het jongste traktaat, afgestaan.*

De ministers der keizerlijke en koninklijke hoven van Oostenrijk, Rusland, Groot-Brittannie en Pruissen, de maatregelen in overweging genomen hebbende, welke door die schikkingen met Frankrijk, welke den tegenwoordigen oorlog moeten eindigen, noodzakelijk worden, zijn overeengekomen, om in het tegenwoordig protocol de bepalingen vast te stellen, betrekkelijk zoo tot de territoriale cessien, door Frankrijk te doen, als tot de contributien, ter versterking der verdedigings-linie van de aangrenzende Staten bestemd.

Art. 1. *Koningrijk der Nederlanden.*

Overwegende, dat Z. M. de Koning der Nederlanden, in eene billijke evenredigheid in de voordeelen, uit de tegenwoordige schikking met Frankrijk voortspruitende, behoort te deelen, en den staat van deszelfs grenzen naar den kant van dat land in aanmerking nemende, zoo is men overeengekomen, dat de distrikten, welke een gedeelte van de Belgische provincien, van het bisdom van Luik en van het hertogdom van Bouillon hebben uitgemaakt, benevens de steden Philippeville en Marienburg, met derzelver grondgebied, welke Frankrijk aan de Bondgenooten moet afstaan, aan Z. M. den Koning der Nederlanden zal toegewezen worden, om met deszelfs Staten vereenigd te worden.

Z. M. de Koning der Nederlanden zal daarenboven, uit dat gedeelte der Fransche contributien, welke tot versterking der verdedigings-linie der aan Frankrijk grenzende Staten bestemd is, de som van 60 millioenen franken ontvangen, welke besteed zal worden tot het versterken der frontieren van de Nederlanden, overeenkomstig de plans en regelingen, welke de Mogendheden te dien opzigte bepalen zullen.

Daarenboven is men overeengekomen, dat, uit overweging der voordeelen, welke Z. M. de Koning der Nederlanden uit deze schikkingen bekomen zal, zoo in de vermeerdering als in de verdedigings-middelen van zijn grondgebied, dat aandeel van pecuniele door Frankrijk te betalen schavergoeding, waarop gezegde Z. M. aanspraak zou kunnen maken, strekken zal, om de schavergoedingen van Oostenrijk en Pruissen in eene billijke evenredigheid te brengen.

Art. 2. *Aanwinst van Pruissen.*

De distrikten, welke, bij het nieuwe traktaat van Frankrijk, in het departement van de Saar en Moezel, van het Fransche grondgebied zullen afgescheiden worden, de vesting Saar-Louis daaronder begrepen, zullen met de Staten van den Koning van Pruissen vereenigd worden.

Art. 3. *Aanwinst van Oostenrijk.*

De territoiren, welke Frankrijk in het departement van den Neder-Rijn moet afstaan, de stad en vesting Landau daaronder begrepen, zullen met die bezittingen op den linker-oever van den Rijn vereenigd worden, welke, bij de definitieve akte van het Weener-congres, aan Z. K. en K. Apostol. Maj. ten deel zijn geworden. Z. M. kan over zijne bezittingen op den linker oever van den Rijn, bij de territoriale schikkingen met Beijeren en andere Staten van het Duitsche verbond, disponeren.

Art. 4. *Zwitsersch Bondgenootschap.*

Versoix, met dat gedeelte van het land van Gex, hetwelk door Frankrijk moet afgestaan worden, zal met Zwitserland vereenigd worden en een gedeelte van het kanton van Geneve uitmaken.

De onzijdigheid van Zwitserland zal tot dat grondgebied uitgestrekt worden, hetwelk gelegen is ten Noorden eener linie, getrokken van Uniga af (die stad daar onder begrepen), tot aan den mond van het meer Anncey, en van daar tot het meer Bonyget, tot aan den Rhone. Op dezelfde wijze, als zij tot de provincie Chablais en Faucigny, bij het 92ste artikel der definitieve akte van het Weener-congres, uitgestrekt is.

Art. 5. *Sardinie.*

Ten einde Z. M. de Koning van Sardinie, in eene billijke evenredigheid, genot hebbe van de voordeelen, uit de tegenwoordige schikking met Frankrijk voortvloeijende, is men overeengekomen, dat het gedeelte van Savoye, hetwelk aan Frankrijk, krachtens het vredes-traktaat van den 30sten mei 1814, is verbleven, wederom met de Staten van gezegde Z. M. zal vereenigd worden, met uitzondering van de gemeente St. Julien, welke aan het kanton van Geneve zal gegeven worden.

De kabinetten der verbonden hoven zullen hunne goede diensten aanwenden, om Z. Sard. M. over te halen, om aan het kanton van Geneve af te staan de gemeenten Chesne-Thonex en eenige andere, die noodzakelijk zijn, om het Zwitsersch grondgebied van Jassy te bevrijden van de uitwerksels der retrocessie, door het kanton van Geneve van dat grondgebied, gelegen tusschen den weg van Euron en het meer, hetwelk, door Z. Sard. Maj., bij de akte, van den 29sten maart 1815, was afgestaan.

Het Fransche gouvernement, bewilligd hebbende om zijne tollinien van de grenzen van Zwitserland, aan den kant van den Jura, te verwijderen, zoo zullen de kabinetten der verbonden Mogendheden hunne goede diensten aanwenden, om Z. Sard. Maj. over te halen, om insgelijks zijne tollinien, aan de zijde van Savoye, op zijn minst meer dan eene mijl van de Zwitsersche grenzen, terug te trekken, alsmede aan de buitenzijde van den grooten weg van Saleve en van de bergen van Sion en van Wasche.

Z. M. de Koning van Sardinie zal daarenboven, van dat gedeelte der Fransche contributie, welke tot de versterking der verdedigings-linie van de aan Frankrijk grenzende Staten bestemd is, de som van 10 millioenen franken ontvangen, welke besteed moet worden, tot verdediging van deszelfs frontieren, overeenkomstig het plan en de regelingen, welke de Mogendheden te dien opzigte bepalen zullen.

Insgelijks is men overeengekomen, dat, uit overweging der voordeelen, welke Z. Sardinische M. uit deze bepalingen trekken zal, zoo in de uitbreiding als in de verdedigingsmiddelen van zijn grondgebied, dat gedeelte der door Frankrijk te betalen pecuniele schavergoeding, waarop Z. M. aanspraak zou kunnen maken, strekken zal, om de schavergoedingen van Oostenrijk en Pruissen in eene billijke evenredigheid te brengen.

Er is laatstelijk te Kiel een koopvaardijschip aangekomen, dat bestemd geweest is om *Buonaparte* naar Amerika over te brengen. Een Fransch kapitein, die, sedert de terugkomst van *Buonaparte*, onder *Clausel*, te Bordeaux, gediend heeft, had besloten *Napoleon*, toen hij zich te Rochefort bevond, te redden, door hem aan bodrd van zijn schip te nemen. Hij had zich, te dien einde, van vaten voorzien, die van binnen met matrassen bekleed waren, om er *Buonaparte*, *Savary* en *Lallamand* in te verbergen. Hij had voor het overige al het noodige aan boord. Het schip zou, zoodra het in volle zee zou zijn gekomen, naar New-York, in plaats van naar Kiel, gezeild zijn; doch dit plan is door het ongeduld en de overgave van *Buonaparte* verijdeld. Men gaat thans, te Kiel, dat schip, de vaten en andere goederen bezigtigen, waarvan de kapitein zich, tot de uitvoering van zijn oogmerk, voorzien had.

BRUSSEL, *den* 18 *December.*

In de laatste dagen van december, verwacht men het hoofdkwartier van den hertog *van Wellington* in Cambray, waar alle toebereidselen gemaakt zijn, om hetzelve, benevens een garnizoen van 8 à 10,000 man, te ontvangen. Alzoo de wegen ten uiterste slecht zijn, zal de Engelsche armée zich eenige dagen aan de Oise ophouden. Een groot deel der kavalerie marscheert op Calais, om aldaar naar Dover te worden overgescheept. Voor het overige blijven onze groote wegen steeds bedekt met terugmarscherende troepen. Het aantal Fransche stukken geschut en kruidwagens, hetwelk dezelve mede voeren, is alleraanmerkelijkst, en daar uit alleen zoude men veilig kunnen besluiten, dat Frankrijk, gedurende vele jaren, de middelen om oorlog te voeren verloren had.

(*Het vervolg op de kant dezer bladzijde*)

Men verwacht hier eene tak van het groote hoofdkwartier. Men vleit zich den hertog *van Wellington*, alvorens zijn vertrek naar Londen, eenige dagen te zullen bezitten, en men hoopt dat Z. H. na zijne terugkomst op het vaste land, eenigen tijd alhier zal verblijven. Ons garnizoen zal bestaan uit nationale troepen en uit Schotten.

Zoo men de loopende geruchten geloof wilde geven, zoude er in de plaatsing der geallieerde troepen eenige verandering gemaakt zijn, zoodanig, dat niet de Pruissen, maar de Russen zich aan den linker vleugel van de Engelsche armée zouden aansluiten, en Charlemont en Rocroi enz. bezetten. Voor het overige zal de keten der geallieerde troepen van den Elzas af tot aan Condé zoodanig worden ingerigt, dat dezelve ten allen tijde op zekere punten binnen tweemaal 24 uren aanmerkelijke korpsen bijeen kunnen brengen.

Voor nieuwjaar moeten nog 30,000 man deze stad passeren. Heden verwacht men 6 à 7000 man van allerlei natien.

'sGRAVENHAGE, *den* 19 *December.*

In de zitting van heden is gelezen eene missive van Z. M., bevattende eene kennisgeving van het geheim artikel, gevoegd bij de geslotene conventie tusschen Z. M. den Keizer van Oostenrijk en Z. M. den Koning der Nederlanden; inhoudende, dat de schulden, op Belgie gehypothekeerd, geloopen hebbende ten bedrage van *f* 31,466,679, ten laste van het huis van Oostenrijk, door het Koningrijk der Nederlanden zijn overgenomen; zullende de intrest van dien met primo november door laatstgenoemde Mogendheid betaald worden.

Nog is gelezen eene missive van Z. M., inhoudende, ingevolge den wensch door de Staten-Generaal in derzelver laatste vergadering te Brussel geuit, om aan Z. K. H. den Prins van Oranje een blijk van nationale erkentenis te geven, voor deszelfs gehouden heldhaftig gedrag bij Quatre-Bras en bij Waterloo, eene concept-wet, om, ten kosten van den Staat, in de residentie Brussel, ten behoeve van Z. K. H., een paleis, behoorlijk gemeubileerd, aan te koopen en aan Z. K. H. het domein park, Terveuren, met het daarbij behoorende jagthuis, in het bosch van Soignes vrij en kosteloos opteedragen; en is deze concept-wet verzonden naar de sectien ten fine van examinatie.

Van den 20*sten.*

In de zitting van heden, is de voorgestelde wet, nopens de schadevergoeding voor reiskosten van de leden der tweede kamer, eenstemmig aangenomen.

Daar het schijnt als of de Grondwet niet bepaald uitdrukt, in hoe verre ieder ingezeten het regt heeft om zich bij petitie, met voorbijgang der provinciale Staten of geconstitueerde magten, dadelijk aan de vergadering der Staten-Generaal te adresseren, is op voorstel van den president goedgevonden, eene commissie van 7 leden te benoemen (zijnde de 7 sectien verzocht ieder uit den haren een lid tot deze commissie te decerneren), ten einde de voorsz. zaak te examineren, en daaromtrent rapport ter dezer vergadering uit te brengen; en bijaldien de commissie dusdanig regt bij de ingezetenen mogt erkennen, als dan een reglement te ontwerpen, omtrent den aard en wijze hoe deze petitien zullen dienen te worden ingerigt.

Van den 21*sten.*

In de zitting van heden is de concept wet, strekkende om aan Z. K. H. den Prins van Oranje een bewijs van de nationale erkentelijkheid te geven, eenstemmig aangenomen.

Van den 22*sten.*

In de zitting van heden is gelezen eene missive van Z. M., daarbij voordragende eene concept-wet, strekkende om de land-militie nog *geheel* bijeen te houden tot den 1sten april 1816, en vervolgens de *helft* tot den 1sten julij van hetzelfde jaar. En is deze voordragt verzonden naar de sectien tot examinatie.

Is gehoord het rapport der centrale sectie omtrent de op den 15den dezer voorgedragene concept-wet, strekkende om thans over het geheele Koningrijk, in te voeren eene geringe belasting op het rundvee, paarden en schapen, dienende tot fonds voor den landbouw, en

(*Het vervolg op bladzijde* [illegible])

bijzonder tot schadeloosstelling der eigenaars of houders van vee, bij gelegenheid van grasseerende vee-pest, adviserende de centrale commissie om gemelde concept-wet goed te keuren. Op voorstel van den president is het voorz. rapport gehouden in advies tot de volgende zitting; waarop de vergadering is geadjourneerd tot woensdag aanstaanden.

Uit het op den 12den dezer uitgebragte Drietal, is heden, door den Grooten Kerkenraad der Hervormde Gemeente alhier, tot Leeraar der gemelde Gemeente beroepen, den Wel-Eerw. heer Do. A. LENS, Predikant te Dordrecht.

De Commissaris-Generaal voor het Onderwijs en voor de Kunsten en Wetenschappen, tevens provisioneel belast zijnde met de zaken der Hervormde en andere eerediensten, uitgezonderd de Roomsch-Katholieke, verzoekt aan alle diegene, welke aan hem, in eene dier beide betrekkingen, brieven adresseren, op het adres te willen plaatsen de woorden: *Onderwijs enz.*, of *Eeredienst*, naar mate dezelve tot het een of ander dezer departementen behooren.

REPELAER VAN DRIEL.

De Commissaris-Generaal voor het Onderwijs en voor de Kunsten en Wetenschappen, dikwijls brieven ontvangende, welke met port bezwaard zijn, verzoekt degene, welke aan hem, in gemelde betrekking, brieven adresseren, om, indien zij het regt daartoe hebben, hun naam en qualiteit op het adres uit te drukken en te onderteekenen, en, in geval zij dat regt niet hebben, hunne brieven te willen frankeren.

REPELAER VAN DRIEL.

De Minister voor de Marine, in ervaring gekomen zijnde, dat er op de onderscheidene stroomen en vaarwaters, van tijd tot tijd bakens en tonnen worden ontvreemd en vervoerd, acht zich verpligt, elk en een iegelijk te waarschuwen, om zich van het plegen van zoodanige misdadige feiten zorgvuldiglijk te onthouden, aangezien, wanneer de schuldigen mogten worden ontdekt, aan dezelve die straffen zullen worden uitgeoefend, welke op de wegneming en ontvreemding van goederen, bij de als nog vigerende wetten zijn bepaald geworden.

'sGravenhage, den 13den december 1815.

De minister voornoemd,
J. C. VAN DER HOOP.

ZWOLLE, *den 18 December*.

Gepasseerde zaturdag is alhier de doortogt van het Deensche korps begonnen met het hoofdkwartier, bestaande uit 30 officieren, 190 man en 200 paarden, en een korps Schleeswijksche jagers, bestaande uit 25 officieren, 275 man en 40 paarden. Deze troepen zijn, na gisteren rustdag gehouden te hebben, heden van hier naar Nunspeet vertrokken.

Heden middag kwamen hier binnen 2 eskadrons Prins Ferdinand dragonders, bestaande uit 20 officieren, 300 man en 340 paarden; dezelve vertrekken morgen verder, om voor andere troepen plaats te maken.

Van den 21sten.

De volgende Deensche troepen zijn, sedert den 18den, hier weder binnen gekomen, als: Dingsdag den 19den, de batterij Gerstenberg, bestaande uit 10 officieren, 290 man en 260 paarden, en een korps Holsteinsche scherpschutters, sterk 25 officieren, 275 man en 40 paarden; dezelve zijn woensdag morgen weder vertrokken. Dienzelfden dag kwamen hier binnen de batterij Tribo, bestaande uit 10 officieren, 290 man en 260 paarden, en het bataillon Koningin, 35 officieren, 865 man en 60 paarden. Deze troepen, die, even als de vorigen, een goede militaire houding hadden, houden heden rustdag, en vertrekken morgen weder van hier.

LEUWARDEN, *den 26 December*.

In de *Arnhemsche Courant* van den 19den dezer, vindt men onder het rubriek *Gemengde Berigten*, de navolgende consideratien, op het papier gesteld door eenen zich teekenende N. N., met verzoek aan den Redacteur van dat dagblad daar voor een plaats te vergunnen. Wij achten het ook wel der moeite waardig, ter voorlichting van veelen onzer mede-ingezetenen, die aanmerkingen overtenemen en aan onze lezers mede te deelen:

„ In de notificatie van den heer Gouverneur van Gelderland, aan de respective plaatselijke regeringen, (dus vangt den schrijver aan) ten fine van publicatie en affiche, verzonden, gedagteekend den 15ten december 1815, en strekkende, om de ingezetenen dier provincie aan te spooren, om mede te werken tot de richtige executie der wet van den 11den november jongstleden, betrekkelijk de oorlogs-belasting; wordt wijsselijk herinnerd aan den 12den artikel dier wet, bepalende den afkoop der belasting tegen 20 ten honderd.

„ Voorzeker wordt daar door, zoo veel mogelijk, in de schaarsheid van penningen, die, vooral in dit gewest plaats heeft, te gemoet gekomen, zonder dat min doorzichtigen het minste gevaar lopen om den aangeboden afkoop te contracteren met zoodanige particulieren, welke daartoe geen genoegzame soliditeit bezitten.

„ Dan, dit middel van afkoop is ook daarom nog hoogst weldadig, allezints aannemelijk, en verre weg verkiesselijk boven een dergelijk aanbod van de zijde van particulieren: vermits daar door voor *zooveel* schats minder rentgevend papier in omloop gebragt wordt, en het Gouvernement mitsdien op geen fonds voor de betaling der renten, noch voor de aflossing des kapitaals van het onmiddelijk gemortificeerd gedeelte op de algemeene Rijks-petitie behoeft bedacht te zijn.

„ Op dit punt hangt alles van eene goede berekening af: maakt men bij voorbeeld geen emploi van het aanbod onzes vaderlijken Gouvernements, en, wil men daar en tegen aan het gevaar, om met particulieren ten dezen te handelen, de voorkeur geven, uit hoofde men van de laatsten twee, drie of vier ten honderd op het fournissement, quasi meer schijnt te bedingen, dan het Gouvernement den voet des afkoops voorsteld. Den zoodanigen houde tevens, voor dat hij eenig beslissend besluit neeme, onder het oog, dat dan ook onvermijdelijk volgen zoude, dat al dat rentgevend papier in omloop blijft — dat er voor de annueele renten, zoo wel als voor de toegezegde aflossing een fonds moet gecreëerd worden, en eindelijk, dat de jaarlijksche lasten ter bijeenbrenging van dat fonds, Gelderlands ingezetenen over alle de jaren welligt 10 à 15 pr. Cent kosten kan, eer de aflossing geheel en al volbragt is.

„ De slotsom van alles kan derhalven, na mijn begrip, niet dan deze zijn, dat het verkoopen van de rentegevende recepissen, uit deze belasting voortvloeiende, tegen 84 pr. Cent, iets meerder of minder, een bloot lokaas is, waar aan men zich in Gelderland niet moet vergapen!"

Met goedkeuring van heeren Burgemeesteren, en wegens de agterstand van het Armefonds onzer gemeente, noodigen de Armebezorgers der Evangelische Lutherschen hunne medeburgers uit tot eene milde gifte voor hunne noodlijdenden in het extra ordinaire Collekt op morgen donderdag den 28sten dezer.

De Kerkenraad der Evangelische Luthersche Gemeente te Leeuwarden,
D. KRAFT, *Cons. Scriba.*

*** Heden morgen verloste, mijne geliefde echtgenoote JELTJE DOUWMA, zeer voorspoedig van een welgeschapen zoon.

FRANEKER, den 16 December 1815. JOHs. HAITSMA.

*** Heden avond beviel mijne geliefde huisvrouw M. B. DE SITTER, zeer voorspoedig van een welgeschapen zoon.

WITMARSSUM, den 23 December 1815. D. B. VAN DER HAER.

(*Het vervolg op de kant dezer bladzijde.*)

*** Heden verloste van eene dochter, T. VAN DER KOOI, geliefde echtgenoote van J. BANGA.

FRANEKER, den 21 December 1815.

*** Heden namiddag circa twee uren, overleed zeer onverwacht, onzen zeer geliefden en waarden vader, PETRUS HENDRICUS BLOEMEN, in leven Apotheker alhier, aan een slijmberoerte, in den ouderdom van omtrent 61 jaren.

Van dit voor ons zoo smertelijk verlies, geven wij kennis aan vrienden en bekenden, met verzoek van condoleantie-brieven verschoond te blijven.

SNEEK, den 12 December 1815. A. P. BLOEMEN, *mede uit naam van Broeder en Zusters.*

De Apotheek en affaire in Drogerijen en Chemicalien, blijven continueeren als voorheen.

*** Heden avond circa 10 uren, werd ons ouderlijk hart in den diepsten rouw gedompeld, daar het den Vrijmagtigen Opperheer van leven en dood behaagde, onzen geliefden tweede zoon JIETZE, na eene smertvolle ziekte van vier weeken, in den jeugdigen ouderdom van bijkans 20 jaren, door den dood uit onze liefde armen weg te nemen; hoe smertelijk dit verlies ons ook is, troost ons echter de gedagte, dat hij stierf in een gelovig vertrouwen op de verdiensten van zijnen Goddelijken Zaligmaker, en steit ons dit in staat, om met gelatene onderwerping te berusten in de bestelling van Hem, wiens wegen altijd wijs, heilig en goed zijn.

Van de opregte deelneming onzer vrienden en bekenden verzekerd zijnde, verzoeken wij van brieven van rouwbeklag verschoond te worden.

DOCKUM, den 16 December 1815. L. J. JOUWSTRA. En R. J. HELDER.

*** Heden morgen circa 7 uren, is onze zeer waarde moeder, mejufvrouw HILTJE ENNEMA, wed. wijlen den heer en mr. JOHS. MEBIUS, in het 73ste jaar hares ouderdoms, tot onze innige droefheid, overleden, na een langen tijd aan een ongemak in de borst gelaboreert te hebben

MARSSUM, den 17 December 1815. P. J. MEBIUS. W. A. CANNEGIETER, geboren MEBIUS.

PRIJS DER BOTER TE LEEUWARDEN, den 22 December 1815, *f* 30 - o - o Schippers-markt.

De prijs der granen was dienzelfden dag ter markt aldaar: Middelprijs van het lopen tarwe *f* 8 - o - o
Middelprijs van het last rogge, 141 ggl.

BEURS-PRIJS DER EFFECTEN.

Amsterdam, den 23 December 1815.

Holland, Werkelijke Schuld . .	2½ pCt.	40¾ à 41¼
——— Uitgestelde Schuld . .		4¼ à 4½
——— Restanten uitgestelde Schuld .		1¼ à 1½
——— Kansbilletten . . .		26¼ à 26¾
——— Recep. Oorlogslasten	5	84 à 84¾
——— Bons van het Syndikaat 6de serie . .	6	à
Dito . . 7de serie .	6	à
Dito . . 8ste serie .	6	à
Rusland, bij *Hope en Comp.* .	6	73¾ à 74¾
Dito Coupons 1813 . . .		85¾ à 86
——— 1814 . . .		81½ à 82¼
——— 1815 . . .		77½ à 78
——— 1816 . . .		74¾ à 75
Pruissen, bij de wed. *Uberf. en Serr.*	6	94½ à 95
Saxen, bij *Braunsb. en Comp.* .	6	95 à 96
Spanje, neg. bij *Hope en Comp.* 1807	6¼	36¼ à 37
Dito Coupons . . .		14¾ à 15¼
Weener bank bij *Goll en Comp.*	6	26 à 30
——— dito . . .	4	21 à 23
——— Certific., bij *Goll en Comp.*	6	22¾ à 23¾
Napelsche Certificaten . .	3	54 à 54¾
Zweden, bij *Hogguer en Hasselgr.*	6	27½ à 28
Dito Coupons . . .		11½ à 12¼
Deensche Kroon . . .	4	60 à 61
Dito Coupons . . .		72 à 74
Amerika, bij *Hope en Comp.* .	6¼	95 à 95¼
——— bij *Staphorst* .	6½	76 à 77

De notaris mr. J. HANEKUYK te Harlingen, zal, op WOENSDAG 27sten DECEMBER 1815, by den finalen palmslag, des avonds ten zes uren precies, ten huize van den kastelein *H. WINTER*, in het Heeren Logement aldaar, publiek, presenteren te verkoopen:

I. Eene uitmuntende en zeer beklante POTTEBAKKERY cum annexis, staande binnen de Stad Harlingen, in Wyk A, no. 242, op den 12den Mei 1816, vry te aanvaarden, zoolang dezelve thans by de heeren *Harmens en Zoonen*, als eigenaars wordt gedreven.

II. Eene groote DROOGSCHUUR of PAKHUIS cum annexis, staande mede aldaar, in Wyk A, no. . . , by dezelve eigenaars, ten dienste van gemelde Pottebakkery gebruikt, even als het vorig perceel te aanvaarden.

III. Eene uitmuntende en spatieuse HUIZINGE en ERF cum annexis, staande en gelegen op de Heilige Weg te Harlingen, in Wyk F, no. 162, het laatst bewoond geweest by den heer *Harmanus Tamboezer*, terstond na den finalen palmslag vry te aanvaarden.

IV. Eene hegte HUIZINGE cum annexis, staande in de Groote Kerkstraat, achter het vorig perceel, te Harlingen, in Wyk F, no. 175, door *Gerbrand de Leeuw* en anderen, als huurders wordende gebruikt, den 12den Mei 1816, vry te aanvaarden.

V. Eene hegte en net betimmerde HUIZINGE cum annexis, staande op de Kleine Breedeplaats te Harlingen, in Wyk E, no. 128, by den mr Paruikmaker *de Graaf*, als huurders, tegen eene huur van *f* 70 - : - : in het jaar, gebruikt, den 12den Mei 1816, vry te aanvaarden.

VI. Eene HUIZINGE cum annexis, staande aan de Zuidkant van de Schritzen te Harlingen, in Wyk F, no. 38, by *Abel Poppes*, in huringe wordende gebruikt, den 12den Mei 1816, vry te aanvaarden.

BRAND-ASSURADTIE.

De ondergeteekenden werkzaam zynde tot het daarstellen van eene Societeit van BRAND-ASSURANTIE, voor de Grietenyen van Leeuwarderadeel, Baarderadeel, Idaarderadeel en Rauwerderhem; kunnen die genen, welke deel in dezelve zouden willen nemen, dagelyks tot intekening zich by hun vervoegen, zoo als tevens tot het verkrygen van onderrigt omtrent de wetten derzelve Societeit; zullende de tyd en plaats van zamenkomst der deelnemers, tot stemming van een meerder getal GECOMMITTEERDEN als anderzins, eerstdaags nader worden bekend gemaakt.

P. J. VAN BEYMA, *voor Baarderadeel.*
PH. A. VEGELIN VAN CLAERBERGEN, *voor Idaarderadeel.*
D. W. HELLEMA, *voor Rauwerderhem.*
J. H. J. VAN WAGENINGEN, *voor Leeuwarderadeel.*

HOUTVEILING.

Op Bergumerdam, op DONDERDAG den 28sten DECEMBER 1815, des namiddags ten één uur, van circa 50 percelen, zoo HAKHOUT, als Eiken en Willigen STAMBOMEN, staande in onderscheiden Dorpen van Tietjerksteradeel, breder volgens billetten.

Die hier nog Percelen gelieven by te voegen, worden verzocht, daarvan zoo spoedig mogelyk opgave te doen, ten kantore van den notaris Mr. P. M. B. BRAUNIUS, te Bergum.

ZEG HET VOORT.

UIT DE HAND TE KOOP: Een TJALK, lang 65 voeten, wyd 14½ voeten, hol op zyn uitwatering 6 voeten en 2 duimen, met Zeil en Treil, Ankers en Touwen, staande en loopende Wandt, en verders met al zyn toebehooren, zoo als dezelve door den eigenaar is bevaren, en thans leggende te Dockum; waar van schipper en eigenaar is *Folkert Wygers Zylstra*, mede aldaar.

)o( )o( )o(Uit de Hand te Koop: Twee TJALK-SCHEPEN, een groot 50 Last Haver, en een groot 40 Last Haver, geschikt om op Engeland, Noorwegen en elders te varen; te bevragen by *REPKO* en *FEERSMA*, te Harlingen, alwaar de Schepen in de Haven zyn liggende.

Alle de Crediteuren van JAN EGBERTS GORTER, Schipper en Koopman, woonachtig op de Gordyk, worden verzogt, om op DONDERDAG den 28sten DECEMBER 1815, des morgens ten 11 uren, ten huize van de wed. *van der VEEN*, kasteleinsche in de Valk te Leeuwarden, te compareren, ten einde onderling over de toestand van deszelfs Boedel te raadplegen.

)o( )o( )o(Een getrouwd HOVENIER, het Snoeijen, Broeijen en Aankweken van Planten en Gewassen, in de grond kundig, zag zich wel geplaatst, tegen Ligtmis of Mei aanstaande, op een Buitenplaats in deze Provincie; nader onderrigt met vragtvrye brieven, by *F. CROON*, deurwaarder by de directe belastingen te Dockum.

Te LEEUWARDEN, by de weduwe D. R. SMEDING en M. KOON.